

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04
21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR.PT.24
00-503 W A R S Z A W A
TELEFAX: 29-40-89

BS/334/44/92

STARSZA MŁODZIEŻ SZKOLNA A RELIGIA

Komunikat z badań

Warszawa, czerwiec 1992 r.

UWAGA: Przedruk materiałów CBOS w całości lub w części oraz wykorzystanie danych empirycznych jest dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

Wiara i udział w nauce religii są wśród starszej młodzieży szkolnej zjawiskiem masowym, a praktyki religijne - niemal powszechnym. Największa grupa, połowa badanych uczniów, popiera nieobowiązkową naukę religii w szkole, a jedna trzecia opowiada się za jej powrotem do sal katechetycznych. Szkolne lekcje religii częściej są oceniane jako normalne lub ciekawe niż jako nudne.

Religijność młodzieży

W kwietniowym sondażu CBOS zapytano starszą młodzież szkolną, tj. uczniów ostatnich klas dziennych szkół średnich i zasadniczych zawodowych¹, między innymi o jej stosunek do wiary i nauczania religii.

Zdecydowana większość uczniów (83%) określa siebie jako wierzących (w tym 6% jako głęboko wierzących). Nieco ponad jedna dziesiąta (14%) ankietowanych jest niezdecydowana, a 3% deklaruje brak wiary.

---

¹ "Młodzież '92" - sondaż zrealizowany w dniach 9-28 kwietnia 1992 r. na 1289-osobowej ogólnopolskiej losowej próbie uczniów ostatnich klas dziennych szkół średnich i zasadniczych zawodowych.

W porównaniu ze społeczeństwem dorosłych² w zbiorowości młodzieży wyraźnie rzadziej (6% do 17%) występuje głębokie zaangażowanie religijne, natomiast o wiele częściej postawa niezdecydowania (14% do 4% wśród dorosłych), świadcząca, jak się wydaje, o właściwych młodemu wiekowi poszukiwaniach tożsamości światopoglądowej (tab. 1).

Tabela 1

Uważa siebie za osobę:	Wskazania z kwietnia i maja '92	
	młodzież (N=1289)	dorośli (N=1191)
głęboko wierząca	6%	17%
wierząca	77%	77%
niezdecydowaną	14%	4%
niewierząca	3%	2%

Poszukiwania te nie mają jednak wpływu na religijne zachowania młodzieży, która prawdopodobnie pod tym względem całkowicie przejmuje wzorce rodziców. Mimo iż wiarę deklaruje ogółem około 80% ankietowanych uczniów, to do kościoła mniej lub bardziej regularnie uczęszcza 92%. Trzy piąte respondentów (61%) czyni to systematycznie raz w tygodniu, około jednej dziesiątej (12%) kilka razy w tygodniu, a niemal jedna piąta (19%) kilka razy w roku. W ogóle nie praktykujący stanowią niewielką grupę (8%).

---

² "Aktualne problemy i wydarzenia" (25) - sondaż zrealizowany w dniach 1-3 maja 1992 r. na 1191-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności kraju.

Taki rozkład proporcji jest niemal wiernym odwzorowaniem sytuacji w społeczeństwie dorosłych, w którym ogółem praktykuje również 92% badanych, z czego 57% raz w tygodniu, 11% częściej, 24% kilka razy w roku, a 8% w ogóle nie uczestniczy w praktykach religijnych. Wśród dorosłych zachodzi jednak większa zgodność między praktykowaniem (92%) a deklaracją wiary (94%).

Natomiast wśród uczniów nawet głęboko wierzących zdarzają się przypadki praktykowania tylko okazjonalnego, kilka razy w roku (4%) lub całkowitego odstępstwa od praktyk (4%). Zarazem - co może świadczyć o presji rodziców lub środowiska - jedna czwarta młodych ludzi deklarujących niewiarę (24%) i osiem dziesiątych niezdecydowanych religijnie (81%) bierze jednak udział w praktykach religijnych (tab. 2).

Tabela 2

Uważa siebie za osobę:	Liczba badanych	Udział w praktykach religijnych			
		kilka razy w tyg.	raz w tyg.	kilka razy w roku	w ogóle nie uczestniczy
głęboko wierząca	76	38%	54%	4%	4%
wierząca	990	11%	68%	17%	4%
niezdecydowaną	175	2%	39%	40%	18%
niewierząca	38	3%	3%	18%	76%
Ogółem	1289	12%	61%	19%	8%

Deklarowany stopień zaangażowania religijnego młodzieży nie wykazuje znaczących związków z jej cechami społeczno-demograficznymi³. Zwraca jedynie uwagę relatywnie największy odsetek głęboko wierzących (10%) wśród uczniów pochodzących ze wsi, z rodzin rolniczych, a najmniejszy (1%) wśród młodzieży zamieszkanej w największych (ponad 500-tysięcznych) miastach. Zarazem młodzież wielkomijska stosunkowo najliczniej (7%) deklaruje niewiarę.

Odmienny jest natomiast stopień zaangażowania zróżnicowanych - pod względem cech społeczno-demograficznych - grup młodzieży w praktyki religijne. Zdecydowanie powszechniej i intensywniej praktykują dziewczęta niż chłopcy; powszechność i intensywność praktyk maleje wraz ze wzrostem wielkości zamieszkiwanej przez młodzież aglomeracji oraz wzrostem poziomu wykształcenia rodziców; zasięg i intensywność praktyk są zdecydowanie niższe od przeciętnych w północnym regionie kraju, a zdecydowanie wyższe w regionie południowo-wschodnim, rolniczym; o wiele wyższe wśród dzieci rolników, a niższe wśród młodzieży z rodzin prywatnych przedsiębiorców i pracowników fizyczno-umysłowych (tab. 1 aneksu).

---

³ Szczegółowe zróżnicowanie opinii badanych w zależności od ich cech socjodemograficznych zamieszczono w tabelach aneksu.

Udział w nauce religii

Polska młodzież szkolna masowo uczestniczy w lekcjach religii. Z obecnego i ubiegłorocznego sondażu CBOS⁴ wynika, że w okresie, kiedy nauczanie religii odbywało się w punktach katechetycznych przy parafiach, uczestniczyło w nim 90%-92% badanych uczniów. Po wprowadzeniu lekcji religii do szkół frekwencja nieznacznie zmniejszyła się (obecnie wynosi 85%, w roku 1991 - 81%).

Decyzje co do uczestnictwa w szkolnej katechezie wiążą się z religijnością respondentów (tab. 3) i intensywnością ich udziału w praktykach religijnych (tab. 2 aneksu), aczkolwiek nie są to związki ścisłe. Nawet wśród tych, którzy deklarują się jako głęboko wierzący, oraz wśród praktykujących kilka razy w tygodniu na lekcje religii nie chodzi około jednej dziesiątej badanych, natomiast uczęszcza na nie 42% deklarujących niewiarę (tab. 3) i ponad dwie piąte (44%) niepraktykujących (tab. 2 aneksu).

Tabela 3

Uważa siebie za osobę:	Liczba badanych	Chodzi na religię	Nie chodzi na religię
głęboko wierzącą	76	93%	7%
wierzącą	985	89%	11%
niezdecydowaną	175	71%	29%
niewierzącą	38	42%	58%
Ogółem	1289	85%	14%

⁴ "Młodzież '91" - sondaż zrealizowany w dniach 17-30 kwietnia 1991 r. na 1233-osobowej ogólnopolskiej losowej próbie uczniów ostatnich klas dziennych szkół średnich i zasadniczych zawodowych.

Z punktu widzenia cech społeczno-demograficznych młodzieży największe zróżnicowanie frekwencyjności szkolnej katechezy wiąże się z wielkością zamieszkiwanej miejscowości. Wśród uczniów wywodzących się ze wsi odsetek nie uczestniczących w lekcjach religii jest minimalny (4%), w najmniejszych miastach (do 20 tys. mieszkańców) przekracza jedną dziesiątą (13%) i zwiększa się systematycznie wraz ze wzrostem wielkości miast. W skupiskach największych (ponad 500-tysięcznych) nie uczestniczy w lekcjach religii 34% młodzieży. Może to świadczyć o silnej presji środowiska na decyzje respondentów dotyczące nauki religii (tab. 2 aneksu).

Ponadto istotnie więcej niż przeciętnie uczniów nie chodzących na lekcje religii jest wśród dzieci pracowników fizyczno-umysłowych, inteligencji, kadry kierowniczej i prywatnych przedsiębiorców (23-29%), a wyjątkowo duża frekwencja dotyczy dzieci chłopskich (4% absencji). Zdecydowanie częściej też nie uczestniczą w lekcjach religii młodzi ludzie, których rodzice mają pomaturalne lub wyższe wykształcenie (21%; 24%) niż z rodzin o wykształceniu niższego stopnia (11%-13%).

Ponad dwukrotnie rzadziej niż chłopcy (19%) z lekcji religii rezygnują dziewczęta (8%), zdecydowanie rzadziej uczniowie liceów zawodowych (7%) niż pozostałych typów szkół ponadpodstawowych (14-17%).

Ocena lekcji religii

Ocena szkolnych zajęć z religii jest znacznie i trwale zróżnicowana. Odpowiedzi uczniów dość proporcjonalnie rozkładają się - zarówno dziś, jak i w roku 1991 - między tych, którzy twierdzą, że lekcje były ciekawe i chodzili na nie z ochotą (po 36% w obu badaniach), a tych, którzy uważają, że *były normalne, niczym szczególnym nie wyróżniały się od innych przedmiotów* (po około 40% odpowiedzi). Pod zdaniem, że lekcje religii *były nudne, nie działo się tam nic ważnego*, podpisuje się każdorazowo około jednej czwartej badanych (21%; 25%).

Ankietowani uczniowie poproszeni o porównanie lekcji religii prowadzonych w szkołach z tymi, które odbywały się w punktach katechetycznych, podzielili się niemal równo na takich, którzy chętniej chodzili na zajęcia do kościoła (43%) oraz na preferujących zajęcia w szkole (38%). Pozostali nie mieli zdania na ten temat.

Stanowisko zajęte w tej sprawie istotnie wiąże się z oceną szkolnych lekcji religii (tab. 4). Uczniowie oceniający je jako ciekawe wolą, by religia była w szkołach (53%), a uważający szkolne lekcje za nudne - woleliby chodzić do punktów katechetycznych (68%). Uznający je za normalne, podzielili się równo na zwolenników obu modeli katechizacji - w szkołach (41%), w punktach organizowanych przez Kościół (40%).

Tabela 4

Lekcje religii w szkole oceniają jako:	Liczba badanych	Z większą ochotą chodzili na lekcje religii w:		
		w punktach katechetycznych	w szkole	brak zdania
ciekawe	380	30%	53%	17%
normalne	405	40%	41%	20%
nudne	259	68%	14%	18%
Ogółem	1289	43%	38%	18%

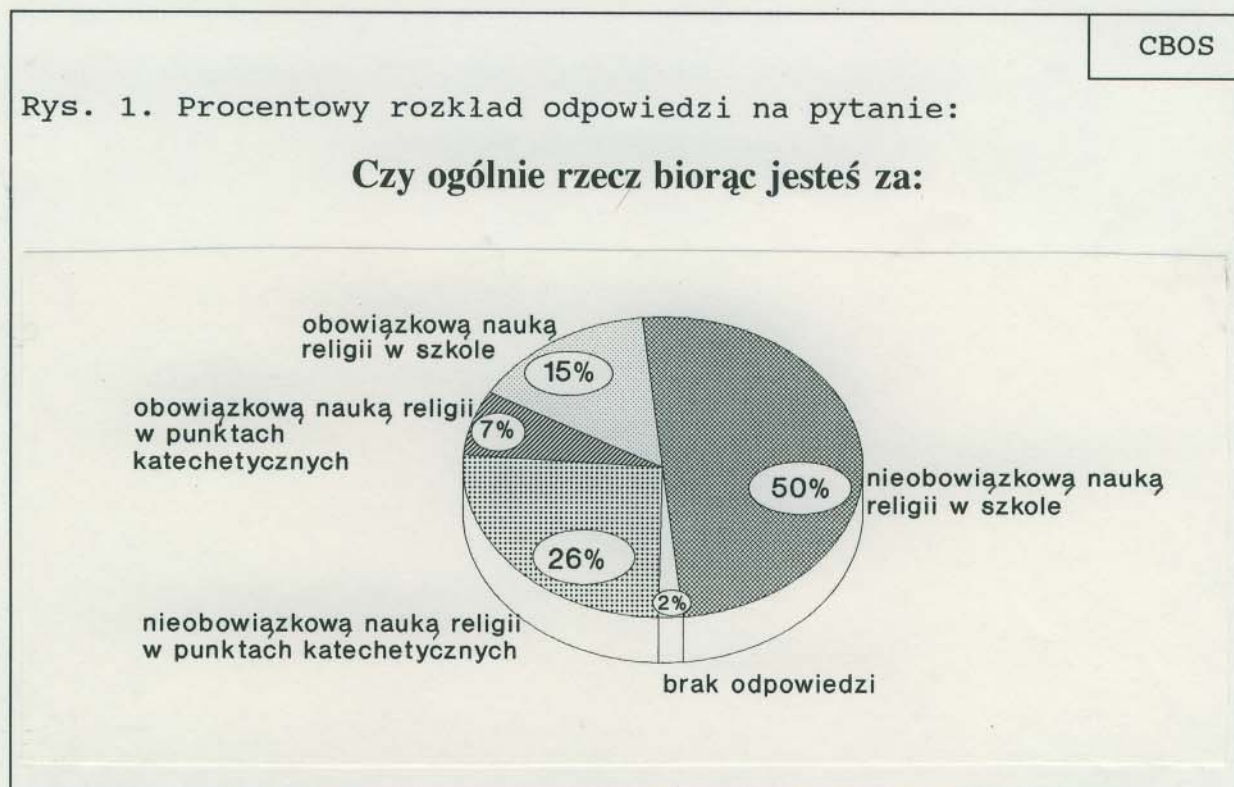
Ocena szkolnych zajęć z religii, podobnie jak przy frekwencji, najsilniej wiąże się z religijnością młodzieży i intensywnością praktyk (tab. 3 aneksu). Ponadto, jako ciekawe, nieco częściej niż przeciętnie oceniane są zajęcia z religii w szkołach regionu południowo-wschodniego, zachodniego i północnego (44%-49%) oraz w zasadniczych szkołach zawodowych (43%). Pozytywniej niż pozostałe zbiorowości odbiera lekcje religii młodzież wywodząca się ze wsi (44%).

Natomiast jako nudne oceniają lekcje religii, częściej niż inni badani, uczniowie liceów ogólnokształcących, a także ankietowani wywodzący się z rodzin inteligentnych, kadry kierowniczej, dzieci pracowników fizyczno-umysłowych oraz szczególnie uczniowie, których rodzice legitymują się wykształceniem akademickim (tab. 3 aneksu).

Preferowany model nauczania religii

Młodzież pytana o model nauczania religii miała do wyboru cztery alternatywne rozwiązania, w których krzyżowały się zasady kształcenia (dobrowolne lub obowiązkowe) oraz jego miejsce (szkoła lub kościół). Połowa badanych uczniów opowiedziała się za modelem realizowanym obecnie, tj. nieobowiązkowym nauczaniem religii w szkole. Jedna czwarta, opowiadając się również za dobrowolnością nauczania, za właściwe do tego miejsce uznała przykościelne sale katechetyczne. Pozostali poparli opinię, że nauczanie religii powinno być obowiązkowe w szkole lub - rzadziej - przy parafiach (rys. 1).

Odpowiedzi na zaprezentowane pytanie, po niewielkim zgrupowaniu, pozwalają przyrównać preferencje młodzieży do poglądów społeczeństwa dorosłych (tab. 5). W obu zbiorowościach dominują - stanowiąc połowę - zwolennicy nieobowiązkowej nauki w szkole, ale młodzież rzadziej (15% wobec 24% dorosłych) widzi ją jako szkolny przedmiot obowiązkowy, a częściej optuje za usunięciem nauki religii ze szkół (33% wobec 24% dorosłych).⁵

Tabela 5

Model kształcenia religijnego	Wskazania z kwietnia i maja '92	
	młodzież (N=1289)	dorośli (N=1191)
Nieobowiązkowe w szkole	50%	48%
Obowiązkowe w szkole	15%	24%
Poza szkołą	33%	24%
w tym:		
nieobowiązkowe	26%	*
obowiązkowe	7%	*

* pytanie skierowane do dorosłych nie zawierało takiego rozróżnienia.

Na tej podstawie można także stwierdzić, że wśród młodzieży jest niemal tyle samo (22%) zwolenników obowiązkowego nauczania religii (w szkole czy poza nią) co i wśród dorosłych (24%). Podobna jest też ich charakterystyka. Za obowiązkowym kształceniem religijnym opowiada się relatywnie najliczniej (29%-35%) młodzież wiejska, z rodzin o podstawowym wykształceniu, dzieci rolników,

⁵ Szerzej o dorosłych patrz: "Religia a szkoła". Komunikat z badań, Warszawa, maj 1992 r., CBOS.

właścicieli gospodarstw rolnych oraz uczniowie z południowo-wschodniego regionu kraju. Zdecydowanie częściej dziewczęta (31%) niż chłopcy (16%). Najliczniej uczniowie deklarujący głęboką wiarę (36%) i praktykujący religijnie kilka razy w tygodniu (39%).

Najmniej zwolenników obowiązkowości religii (6%-11%) jest natomiast wśród uczniów z rodzin inteligenckich i kadry kierowniczej, wśród młodzieży, której ojcowie mają wyższe wykształcenie, zamieszkałej w największych miastach (ponad 500-tysięcznych), w zachodnim regionie kraju (tab. 4 aneksu).

*

*

*

Najogólniej można powiedzieć, że wiara i udział w nauce religii są wśród starszej młodzieży szkolnej zjawiskiem masowym, a praktyki religijne niemal powszechnym. Badani uczniowie, podobnie jak społeczeństwo dorosłych, w połowie opowiadają się za nieobowiązkowym nauczaniem religii w szkole, natomiast rzadziej niż dorośli popierają nauczanie obowiązkowe, a częściej - powrót nauki religii do sal katechetycznych. Ocena szkolnych lekcji religii jest zróżnicowana. Nieznacznie częściej są one określane jako normalne lub ciekawe niż jako nudne.

ANEKS

Tabela 1. Czy bierzesz udział w takich praktykach religijnych, jak: msze, nabożeństwa, lub spotkania religijne?

(%)

	Kilka razy w tygodniu	Raz w tygodniu	Kilka razy w roku	W ogóle nie uczest.	LICZBA OSOB
Ogółem	12	61	19	8	1280
Płeć					
Mężczyźni	9	55	23	12	698
Kobiety	14	68	15	3	582
Typ szkoły					
Liceum ogólnokształcące	12	62	20	6	225
Technikum	12	58	20	10	322
Liceum zawodowe	15	65	16	4	245
Zasadnicza szkoła zawod.	10	61	20	9	487
Miejsce zamieszkania					
Wieś	16	71	11	2	499
Miasto do 20 tys.	7	59	24	10	216
od 21 do 100 tys.	12	57	21	10	283
od 101 do 500 tys.	9	50	25	15	130
501 tys.i więcej mieszk.	4	47	34	15	145
Region					
Północny	12	52	27	9	156
Zachodni	15	58	16	10	118
Środkowo-zachodni	6	64	21	9	85
Środkowy	7	61	23	9	244
Wschodni	11	64	19	6	232
Południowo-wschodni	16	67	13	4	246
Południowo-zachodni	12	59	19	10	199
Wykształcenie ojca					
Podstawowe	13	67	17	3	233
Zasadnicze zawodowe	12	63	18	7	523
Średnie	12	59	21	8	300
Pomaturalne	0	71	13	16	38
Wyższe	11	51	25	13	164
Wykształcenie matki					
Podstawowe	11	69	14	6	277
Zasadnicze zawodowe	12	63	19	6	360
Średnie	13	59	21	7	376
Pomaturalne	5	63	19	14	102
Wyższe	11	46	28	15	147
Grupa społ.- zawodowa ojca					
Kadra kier., inteligencja	13	50	25	13	119
Poz. pracownicy umysłowi	8	62	22	8	130
Pracownicy fiz.- umysł.	10	48	29	13	79
Robotnicy wykwalifikowani	13	64	17	6	475
Robotnicy niewykwalifik.	10	56	26	8	99
Rolnicy	14	74	10	2	166
Prywatni przedsiębiorcy	4	62	17	16	69
Miejsce pracy ojca					
Zakład państwowy/spółdz.	11	62	19	8	612
Zakład prywatny	10	53	25	12	177
Gospodarstwo rolne	14	77	8	1	155
Brak stałego msc. pracy	12	57	22	9	325
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	60	18	9	442
Średnie	12	64	18	6	617
Dobre	10	54	25	11	216
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	10	62	20	7	127
Zły kierunek	11	62	19	8	739
Trudno powiedzieć	14	60	19	8	413

Tabela 2. Czy uczęszczasz na lekcje religii w szkole? (%)

	Tak	Nie	LICZBA OSOB
Ogółem	86	14	1278
Płeć			
Mężczyźni	81	19	696
Kobiety	92	8	581
Typ szkoły			
Liceum ogólnokształcące	86	14	226
Technikum	83	17	321
Liceum zawodowe	93	7	243
Zasadnicza szkoła zawod.	83	17	486
Miejsce zamieszkania			
Wieś	96	4	497
Miasto do 20 tys.	88	13	216
od 21 do 100 tys.	82	18	285
od 101 do 500 tys.	74	26	127
501 tys.i więcej mieszk.	66	34	145
Region			
Północny	79	21	155
Zachodni	72	28	118
Środkowo-zachodni	87	13	86
Środkowy	82	18	244
Wschodni	92	8	234
Południowo-wschodni	98	2	243
Południowo-zachodni	82	18	198
Wykształcenie ojca			
Podstawowe	90	10	232
Zasadnicze zawodowe	87	13	520
Średnie	86	14	301
Pomaturalne	79	21	38
Wyższe	76	24	163
Wykształcenie matki			
Podstawowe	89	11	277
Zasadnicze zawodowe	89	11	357
Średnie	87	13	376
Pomaturalne	73	27	102
Wyższe	79	21	146
Grupa społ.- zawodowa ojca			
Kadra kier., inteligencja	74	26	117
Poz. pracownicy umysłowi	84	16	131
Pracownicy fiz.- umysł.	77	23	79
Robotnicy wykwalifikowani	90	10	475
Robotnicy niewykwalifik.	87	13	99
Rolnicy	96	4	164
Prywatni przedsiębiorcy	71	29	68
Miejsce pracy ojca			
Zakład państwowy/spółdz.	85	15	611
Zakład prywatny	80	20	177
Gospodarstwo rolne	97	3	153
Brak stałego msc. pracy	84	16	325
Ocena własnych war. mater.			
Złe	87	13	442
Średnie	88	12	618
Dobre	79	21	212
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	91	9	148
Raz w tygodniu	94	6	777
Kilka razy w roku	75	25	247
W ogóle nie uczestniczy	44	56	100
Ocena kier.rozw.syt.w kraju			
Dobry kierunek	83	17	126
Zły kierunek	86	14	739
Trudno powiedzieć	85	15	412

Tabela 3. Jak oceniasz lekcje religii: 1 - byly ciekawe, chodzilam na nie z ochota, 2 - byly normalne, niczym szczegolnym nie wyroznialy sie od innych przedmiotow, 3 - byly nudne, nie dzialo sie tam nic waznego (%)

	1	2	3	LICZBA OSOB
Ogolem	36	38	26	1110
Plec				
Mezczyzni	31	39	30	575
Kobiety	42	36	22	534
Typ szkoły				
Liceum ogólnokształcące	24	41	35	194
Technikum	33	39	28	269
Liceum zawodowe	38	37	25	229
Zasadnicza szkoła zawod.	43	37	21	416
Miejsce zamieszkania				
Wlės	44	38	18	481
Miasto do 20 tys.	25	45	30	189
od 21 do 100 tys.	26	36	38	237
od 101 do 500 tys.	44	34	21	99
501 tys.i więcej mieszk.	38	32	30	96
Region				
Pólnocny	49	26	25	124
Zachodni	48	32	20	85
Środkowozachodni	20	55	25	76
Środkowy	34	37	28	200
Wschodni	29	42	29	215
Południowo-wschodni	44	36	20	242
Południowo-zachodni	28	41	31	168
Wykształcenie ojca				
Podstawowe	40	40	20	213
Zasadnicze zawodowe	39	39	22	454
Średnie	33	39	28	264
Pomaturalne	37	33	30	30
Wyższe	26	30	45	128
Wykształcenie matki				
Podstawowe	40	39	22	249
Zasadnicze zawodowe	41	39	20	319
Średnie	36	39	25	331
Pomaturalne	26	40	34	77
Wyższe	22	29	49	116
Grupa społ.- zawodowa ojca				
Kadra kier., inteligencja	27	32	41	88
Poz. pracownicy umysłowi	34	40	26	110
Pracownicy fiz.- umysł.	30	32	38	63
Robotnicy wykwalifikowani	40	38	22	429
Robotnicy niewykwalifik.	33	50	17	86
Rolnicy	39	39	22	159
Prywatni przedsiębiorcy	34	36	30	53
Miejsce pracy ojca				
Zakład państwowy/spółdz.	37	37	26	531
Zakład prywatny	36	32	32	148
Gospodarstwo rolne	38	39	24	148
Brak stałego msc. pracy	35	42	23	271
Ocena własnych war. mater.				
Złe	39	36	25	384
Średnie	35	40	25	547
Dobre	35	36	29	173
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	60	29	11	139
Raz w tygodniu	36	41	23	732
Kilka razy w roku	25	36	39	189
W ogóle nie uczestniczy	13	19	68	47
Ocena kier.rozw.syt.w kraju				
Dobry kierunek	36	36	28	106
Zły kierunek	33	40	27	645
Trudno powiedzieć	42	35	22	358

Tabela 4. Czy ogólnie rzecz biorąc, jesteś za: 1 - nieobowiązkową nauką religii w punktach katechetycznych przy parafiach, 2 - nieobowiązkową nauką religii w szkołach, 3 - obowiązkową nauką religii w szkołach, 4 - obowiązkową nauką religii w punktach katechetycznych przy parafiach (%)

	1	2	3	4	LICZBA OSOB
Ogółem	27	50	16	7	1268
Płeć					
Mężczyźni	32	52	10	6	690
Kobiety	20	48	22	9	577
Typ szkoły					
Liceum ogólnokształcące	33	49	10	8	223
Technikum	32	51	9	8	318
Liceum zawodowe	21	54	19	6	243
Zasadnicza szkoła zawod.	23	49	21	7	482
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	49	25	8	495
Miasto do 20 tys.	29	53	11	7	213
od 21 do 100 tys.	31	55	9	5	281
od 101 do 500 tys.	31	48	12	9	126
501 tys.i więcej] mieszk.	44	45	7	4	145
Region					
Północny	25	47	22	5	154
Zachodni	37	53	8	3	115
Środkowozachodni	26	56	6	13	86
Środkowy	28	53	15	5	243
Wschodni	32	47	13	8	230
Południowo-wschodni	19	49	26	7	243
Południowo-zachodni	25	52	11	12	197
Wyszktałcenie ojca					
Podstawowe	20	51	22	7	232
Zasadnicze zawodowe	23	51	18	8	514
Średnie	30	49	13	8	302
Pomaturalne	21	58	18	3	38
Wyższe	43	50	4	3	159
Wyszktałcenie matki					
Podstawowe	19	54	21	6	275
Zasadnicze zawodowe	22	50	18	10	357
Średnie	28	51	14	7	373
Pomaturalne	34	55	9	2	102
Wyższe	44	42	8	6	142
Grupa społ.- zawodowa ojca					
Kadra kier., inteligencja	43	51	4	2	116
Poz. pracownicy umysłowi	30	48	14	8	128
Pracownicy fiz.- umysł.	30	56	8	6	79
Robotnicy wykwalifikowani	24	50	19	7	473
Robotnicy niewykwalifik.	18	55	16	10	98
Rolnicy	15	53	24	9	163
Prywatni przedsiębiorcy	26	51	12	10	68
Miejsce pracy ojca					
Zakład państwowy/spółdz.	27	50	15	8	605
Zakład prywatny	32	54	9	6	176
Gospodarstwo rolne	14	51	26	9	152
Brak stałego msc. pracy	30	49	15	6	322
Ocena własnych war. mater.					
Złe	28	49	16	7	439
Średnie	24	53	17	6	607
Dobre	32	47	11	10	216
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	17	43	27	12	146
Raz w tygodniu	23	53	17	8	769
Kilka razy w roku	36	50	11	4	247
W ogóle nie uczestniczy	47	46	4	2	99
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	30	54	11	5	126
Zły kierunek	29	48	15	8	734
Trudno powiedzieć	21	55	19	6	407